

Mevzuatın içinden

TALHA APAK

Yeminli Mali Müşavir (YMM)
t.apak@apakymm.com

FED'in faiz kararının açıklanacağı bugünlerde, gelişmekte olan ülke piyasaları baskı altında. İç ve dış gelişmelerin de etkisiyle TL'nin dolar karşısında oynaklığı endişe yaratmaya devam ediyor...

FED'in ve siyasetin yarattığı kışkaç

FEDERAL Reserve Bank (FED) dünyanın en büyük ekonomisi olan ABD'nin merkez bankası. 23 Aralık 1923'te kurulan FED'in merkezi Washington'da. FED kurulduğundan itibaren uzun seneler tarım sektöründeki kredileri düzenleme görevini üstlendi. Büyük buhran sırasında sistemin güçlü olmadığı ortaya çıkınca, dönemin ABD Başkanı Roosevelt 1935 yılında FED'e geniş yetkiler tanıdı.

FED tıpkı diğer gelişmiş ülkelerin merkez bankaları gibi siyasi otoritenin hakimiyetinden bağımsızdır. USD (ABD Doları), dünyadaki en güçlü bir para birimidir. ABD dünyadaki en büyük ekonomi olduğu için FED'in her kararı dünya ekonomisini ciddi anlamda etkiliyor.

FED'in de diğer merkez bankaları gibi bazı amaçları var. Görevleri ise, ekonomik duruma göre değişen sıkı ya da gevşek para politikasının uygulanması, para arzının kontrolü, bankalar ve hükümet için son kredi mercii konumunda olma, ülkedeki altın ve döviz rezervlerini yönetme, bankacılık sektörünün düzenlenmesi ve denetlenmesi olarak sıralanıyor. Bir diğer önemli görevi ise, enflasyon ve döviz kurunu yönetmek için resmi faiz oranını belirlemek. Bunu çeşitli para politikaları ile yapar ve piyasada etkin olmasını sağlar. En önemli görevi ise kağıt para basmak. IMF üyesi olduğu için bu parayı altın karşılığında basamıyor.

TÜRKİYE EKONOMİSİ VE BEKLENTİLER

Türkiye'nin Ekonomik Görünüm Raporu'na göre, büyüme ve enflasyon geçen seneye göre yavaşlayacak ve cari açık da düşen turizm gelirlerinden nasibini alacak. 2016 yılını yine FED'in ve siyasetin etkisinde kalarak tamamlayacağız. Hem büyümenin hem de enflasyonun geçen seneye göre yavaşlayacağı, cari açığın ise GSYH'ye oranla benzer bir düzeyde seyredeceği öngörülüyor. Sermaye girişlerinin çok güçlü seyretmeyeceği göz önüne alınırsa, işsizlik/istihdam sorununun devam edeceği tahmin ediliyor.

Ancak, 2017 yılına girilirken, yine yüksek sayılabilecek bir büyüme oranının gelmesi bekleniyor. 2016 ya göre 2017 için iyimserlik havası daha ağır basmakta. Hükümetin yılsonu

hedefinin (yüzde 4.5) altında bir büyüme ile tamamlanacağı tahmin ediliyor. Merkez Bankası'nın para politikasını, yüzde 7.5'lük yılsonu enflasyonunun gerçekleşme tahminine yakın sürdürmesi mümkün. 2017 yılında yatırımlara ağırlık verilecek, teşvik imkanları genişletilerek yaygınlaştırılacak. TCMB fırsat buldukça faiz indirimlerine de devam edecek.

OHAL VE FED KISKACI

Aslında siyaset ekonomiyi değil, ekonomideki kötü gidiş siyaseti olumsuz etkiliyor. Türkiye'de geçmişte, ekonomideki sancılar siyasi sancılara dönüşürken, bu yıl yaşanan olağanüstü hadiseler nedeniyle, siyasi sancılar ekonomik sancılara dönüştü. Sayın Başbakanın dediği gibi "Başımıza gelen pişmiş tavuğun başına gelmedi" deyişi bu görüşü daha gerçekçi kılan bir söz.

FED'in küresel piyasalardaki baskıyı artıracığı dile getiriliyor. Düşük enflasyon döneminde, reel döviz kuru, TCMB kısa dönem faiz oranına pozitif, FED karşısında ise, önce pozitif daha sonra negatif ve son olarak ECB para politikasına negatif bir tepki verecektir. Zira, TCMB, FED ve ECB para politikaları, sanayi üretim endeksi üzerinde önce pozitif daha sonra negatif etkiye sahiptir. Piyasaların öngördüğü FED faiz patikası ile FED'in öngördüğü patika arasında belirgin bir sapma bulunuyor. FED ekonomi konusunda piyasanın çok ötesinde iyimser. Piyasa FED'e yaklaşırsa, oynaklık artar. Finansal piyasalarda likidite koşulları hala çok kırılmalı ve risk yaratıyor.

Sonuç olarak, FED tarafından uygulanan kısa dönem faiz politikası Türkiye için son derece önemli. Küresel piyasalarda devam eden durgunluk, ABD dolarındaki artışın tedirginliği vb. faktörlere karşı Türkiye ekonomisinin fazla etkilenmemesi için Hazine'nin para politikası bir kez daha radikal kararlara muhtaç gibi gözüküyor. Bundan sonraki aşamada, her gelişen piyasa kendi dinamikleri ile ayrılmaya başlayacaktır. Öncelikli olarak Türkiye'nin hem para politikasında hem de maliye politikasında sağlam bir duruş sergilemesi piyasalar açısından ön koşul gibi gözükmemekte.

